

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 38/2010

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av kärnenergilagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 december 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av kärnenergilagen (RP 300/2010 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Eriika Melkas, arbets- och näringsministeriet

- direktör Hannu Koponen, Strålsäkerhetscentralen
- bolagsjurist Hannele von Hertzen, Fennovoima Ab
- intressebevakningschef Peter Tuominen, Fortum Power and Heat Ab
- chef för juridiska byrån Ulla-Maija Moisio och chef för samhällsrelationer Jouni Punnonen, Industrins Kraft Abp.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att kärnenergilagen ändras i enlighet med kraven i rådets direktiv om kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar. Till tillståndshavarens skyldigheter läggs skyldigheten att ordna utbildning för den personal som sköter

uppgifter som rör kärnsäkerheten. I lagen införs även ett förbud mot delegering av tillståndshavarens skyldighet att sörja för säkerheten vid användningen av kärnenergi.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juni 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet föreslår att lagen godkänns med precisioner.

Det är ytterst viktigt att tillståndshavaren har en tydlig lagfäst skyldighet att främja kärnsäkerhet genom att regelbundet utbilda personalen. När det gäller kärnsäkerhet är prutmånen lika med noll på alla organisationsnivåer. I lagen skrivs också in rådande praxis, dvs. att till-

ståndshavaren inte kan delegera skyldigheten att sörja för säkerheten vid användningen av kärnenergi.

Lagen om Strålsäkerhetscentralen ålägger centralen att övervaka att kärnenergi används på ett tryggt sätt och sörja för forskning, utbildning och information i anknytning härtill.

Utskottet understryker att Strålsäkerhetscentralen måste se till att även dess egen person får

utbildning och besitter expertis för övervakning av användningen av kärnenergi.

Detaljmotivering

2, 3, 7 k, 16, 21, 30 och 73 §. I den gällande lagen används begreppen gruvdrift och anrikningsverksamhet samt gruva och anrikningsverk. I lagen finns en definition på kärnanläggning. Med kärnanläggning avses emellertid inte gruvor eller anrikningsverk som är avsedda för produktion av uran eller torium.

Enligt direktivet om kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar avses med kärnteknisk

anläggning bl.a. anrikningsanläggning. Här avses med anrikningsanläggning en anläggning där uran isotopanrikas.

För att tolkningsproblem inte ska uppstå har utskottet ändrat anrikningsbegreppen i kärnenergilagen till malmanrikningsverksamhet och malmanrikningsanläggning.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kärnenergilagen (990/1987) 2 § 1 mom. 2 punkten, 3 § 1 mom. 5 punkten, 7 k § 1 mom. 3 punkten, 9 § 1 mom., 16 § 1 mom., 21 § 3 mom., 30 §, 54 § och 73 § 2 mom. 2 punkten, av dem 7 k § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 342/2008, (utesl.) 54 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1420/1994 och 73 § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 342/2008, samt

fogas (utesl.) till 7 i §, sådan den lyder i lag 342/2008, ett nytt 5 mom., samt till 78 §, sådan den lyder i lagarna 635/1999 och 342/2008, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

2 § (Ny)

Lagens tillämpningsområde

2) på gruvdrift och malmanrikningsverksamhet vars syfte är att producera uran eller torium;

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) kärnanläggning anläggningar för utvinning av kärnenergi, forskningsreaktorer medräknade, anläggningar för slutlig förvaring av kärnavfall i stor skala samt anläggningar som brukas för tillverkning, produktion, användning, behandling eller lagring av kärnämne eller kärnavfall i stor skala; med kärnanläggning avses dock inte

a) gruvor eller malmanrikningsverk, avsedda för produktion av uran eller torium, ej heller de utrymmen eller platser jämte områden i eller på vilka kärnavfall som härstammar från här nämnda anläggningar lagras eller förvaras med tanke på slutlig förvaring, inte heller

b) sådana slutgiltigt stängda utrymmen i vilka kärnavfall förvaras på ett sätt som strålsäkerhetscentralen godkänt såsom bestående; (Ny)

— — — — —
(9—11 punkten *utesl.*)

7 i §
(Som i RP)

7 k § (Ny)

Ansvarig föreståndare

Tillståndshavaren ska utse en ansvarig föreståndare och en ställföreträdare för honom eller henne

3) för gruvdrift eller *malmanriknings* verksamhet som syftar till produktion av uran eller torium, samt

9 §
(Som i RP)

16 § (Ny)

Tillståndsmyndigheter

Tillstånd att uppföra och driva kärnanläggning samt att bedriva gruvdrift eller *malmanriknings* verksamhet som syftar till framställning av uran eller torium beviljas av statsrådet.

21 § (Ny)

Annan användning av kärnenergi

Då det provas om tillstånd för verksamhet som avses i 2 § 1 mom. 2 punkten skall beviljas, tillämpas 21 § 1 mom. 1 och 3—5 punkten så, att villkoren för tillståndet anses vara uppfyllda till

dess delar, om de planer som sökanden framlägger är tillräckliga. Dessutom skall gruvplatsen eller *malmanriknings*verkets förlägningsort vara ändamålsenlig med tanke på den planerade verksamhetens säkerhet. Utöver vad som stadgas i 2 mom. skall strålsäkerhetscentralen konstatera att den i 2 § 1 mom. 2 punkten nämnda verksamheten motsvarar de förutsättningar som stadgas i 21 § 1 mom. 1 och 3—5 punkten.

30 § (Ny)

Överföring av ombesörjningsskyldighet

Överlåts en kärnanläggning, en gruva som är avsedd för produktion av uran eller torium eller ett härför avsett *malmanriknings*verk eller kärnavfall till någon annan, kan *arbets- och närings-*ministeriet på begäran helt eller delvis överföra överlåtarens ombesörjningsskyldighet på mottagaren, om överföringen inte äventyrar kärnavfallshanteringen.

54 §
(Som i RP)

73 § (Ny)

Förverkandepåföljd

Med anledning av ett i 44 kap. 10 § 1 mom. 1 punkten strafflagen avsett brott som gäller användning av kärnenergi utan tillstånd skall

2) gruva eller *malmanriknings*verk som inlett sin verksamhet och där producerad malm som innehåller uran eller torium,

dömas förverkade till staten, om kärnenergilagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den har överträtts.

78 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 20 januari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Mauri Salo /cent
medl. Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd

Jouko Laxell /saml
Eero Lehti /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Sirpa Paatero /sd
Markku Uusipaavalniemi /saf
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.